

Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin edeltäjä, Neuvostoliittoinstituutti, perustettiin vuonna 1947 edistämään kulttuuri- ja tiedeyhteistyötä Suomen ja silloisen Neuvostoliiton välillä. Viraston nimi vaihtui Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen syksyllä 1992, jolloin säädettiin uusi laki Venäjän ja Itä-Euroopan instituutista.

Neuvostoliittoinstituutti perustettiin tutkimusyksiköksi, jolle annettiin paljon tehtäviä venäjän kielen, kulttuurin ja historian alalta. Tutkijoiden työn tueksi perustettiin kirjasto vuonna 1949.

1960-luvun puolivälissä Neuvostoliittoinstituutista alettiin kehittää uudenlaista laitosta, jonka tehtävä oli vastata Suomen ja Neuvostoliiton välisestä sivistyksellisestä yhteistyöstä. 1970-luvulla tehtiin suuria maiden välisiä korkeakouluvaihtosopimuksia, joita instituutti alkoi koordinoita. Tämän lisäksi ryhdyttiin toteuttamaan kulttuurihankkeita.

Valtioneuvosto antoi uuden asetuksen Venäjän ja Itä-Euroopan instituutista vuonna 2001, jonka mukaisesti instituutin tehtäviin kuului muun muassa Venäjää ja Itä-Eurooppaa koskevan sivistyksellisen yhteistyön harjoittaminen, kirjaston ja siihen liittyvän tietopalvelun ylläpitäminen sekä yhteyden pitäminen koti- ja ulkomaalaisiin toimijoihin.

Toimintaympäristön sekä vuoden 2006 ja 2007 talousarviokäsittelyssä tapahtuneiden instituutin toimintaedellytyksiin liittyneiden muutosten johdosta opetusministeriö kutsui vuoden 2005 lopussa selvityshenkilön selvittämään ja arvioimaan Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin kehittämistarpeita tavoitteena instituutin johdonmukainen kehittäminen vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön asettamiin haasteisiin. Selvitystyö valmistui vuoden 2007 alussa. Tehdyn selvitystyön pohjalta instituutin missiota, visiota ja strategiaa uudistettiin ja niiden toteutus aloitettiin tammikuussa 2008.

Selvitystyöt Venäjän ja Itä-Euroopan instituutista:

Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin selvitys

- Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:24

Instituutista toimintakeskukseksi, Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin asemaa ja tehtäviä koskeva selvitys

- Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:1

Instituutista säätiöksi, Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin säätiöittämistä valmistelevan työryhmän väliraportti

- Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:17

Instituutista säätiöksi, Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin säätiöittämistä valmistelevan työryhmän loppuraportti

- Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:23